

Bak Imre

Partita (1999)

akril, vászon; 300 x 200 cm

Vásárlás a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma hozzájárulásával, 2002

1. Leírás: a mű körüljárása, a látható, „tudható” tényanyag számbavétele / a kód

a. Az alkotó neve és művészetének néhány fontosabb sajátossága:
Bak Imre 1939-ben született Budapesten. Festő szakon végzett a Magyar Képzőművészeti Főiskolán. 1968-ban és 69-ben részt vett az Iparterv-kiállításokon. Ezeken a kiállításokon mutatkoztak be a fiatal neovantgárd alkotók. Mivel a kiállított alkotások nem feleltek meg az akkor elvárt művészeti eszményeknek, a 2. kiállításukat néhány nap után bezárták. Kiállított a Velencei Biennálén, megkapta a Munkácsy- és a Kossuth-díjat. Művészetére a kezdetek óta a geometrikus szerkesztettség, az erőteljes vonalak, kontúrok, tiszta színekkel kitöltött egynemű felületek a jellemzők. Jellemzően absztrakt formákból építi fel a világát, amelyek különös tereket, térillúziókat hoznak létre. Minden fontos hazai gyűjteményben megtaláljuk az alkotásait, de jelentős bécsi (Albertina, MUMOK), berlini (Nationalgalerie), párizsi (Centre National des Arts Plastiques) múzeumokban is találkozhatunk Bak Imre-alkotásokkal.

A műtárgy címe: Partita (1999)

A **partita** eredetileg egyszerűen a hangszeres műveket jelentette a 16. és a 17. században, de Johann Kuhnau és más, főleg késő barokk német zeneszerzők (mint például Johann Sebastian Bach) zenedarabok gyűjteményének megnevezésére használták, tulajdonképpen a szvit szinonimáját létrehozva. A szvit: különböző tételekből álló hangszeres mű.

b. *A mű formai-térbeli jellemzői: kiterjedése, alakja, felülete, színe, a felületén látható alakzatok (képek esetében a hagyományos vizuális objektumok számbavétele)*

A mű két hatalmas, azonos méretű vászonfelületből áll. Az alsó vásznat különböző színű, szabályos négyzetes formák töltik ki. A képtér közepén egyre világosabbak a négyzetek. A kép alsó szélének a középvezonától egy keskeny vörös csík indul meg a kép „belseje” felé. A felső vászon egynemű kék.

c. *A mű anyagi minőségének leírása: milyen anyagból/anyagokból készült?*

A mű a Bak Imre által leggyakrabban használt technikával és hordozóval készült. Akrilfestéket használt, amit vászonra vitt fel.

d. *A mű elkészítésének módja, technikája, a mű mögött felfedezhető technológia*

A művel kapcsolatban itt azt érdemes megemlíteni, hogy a művésznek nyilvánvalóan más eszközökkel, más módszerekkel kell dolgoznia, mint egy szabadabb festőiséggel dolgozó művésznek. Ezek a szabályos alakzatok, kiterjedések átgondoltabb, fegyelmezettebb munkát követelnek. Előkerülhetnek a vonalzó, a sablonok stb.

e. *Az alkotás műfaja (olykor egyértelmű, de nem mindig evidens)*

Táblakép. Geometrikus absztrakt táblakép

f. *A mű elhelyezésének, kiállításának módja. A többi műhöz való helyzeti, formai, tartalmi viszonya*

A mű a művészi, a városi, a mesterséges, ember alkotta térrel foglalkozó terembe került – egyetlen festményként.

2. Hangulati, jelentésbeli, szimbolikus tartalmak kibontása / dekódolás + személyiség, habitus

A mű először is méreteivel, visszafogott, puha színvilágával hat. A kép legjellegzetesebb formai és egyúttal tartalmi eleme a képfelület kettősége, egymáshoz való viszonya. A képzőművészetben viszonylag gyakran találkozni két azonos méretű elemből felépülő művel: ez a diptichon. Eredetileg a diptichonok a kétszárnyú oltárok voltak, illetve az ókori rómaiaknál két összecsucskható elefántcsont táblácska oldallapjait jelentette. Bak Imre munkájában a felső oldalélek találkoznak egymással. Tehát itt nagyon fontos, hogy a két képelem nem egymás mellett, hanem egymás felé/alá kerül. Nem mellérendelés, hanem alárendelés.

Mi van alul, mi van felül?

Miben különbözik az alsó képrész a felsőtől?

Mit jelentenek, mit testesítenek meg, mit láttatnak?

Felcserélhetőek-e egymással?

Nagyon sokféle értelmezés adható a képre, nagyon sok jelentése lehet ennek a szép együttállásnak. Annyi bizonyosnak látszik, hogy a felső kép a helyzetéből adódóan felfelé irányítja a szemet, olyan dolgot mutat meg, olyan dolog helyén áll ez az egyszínű mező, ami nem lent van, hanem fönt, nem a földön, a földi világban, hanem az a fölöttiben.

A felső képrész színe a kék, az ég, a felettünk levő, az elérhetetlen ég kék színe, míg az alsó képrészben a földszínek kapták a legfontosabb szerepet.

Mik azok a földszínek?

A felső világ tagolatlan, formátlan s így anyagtalan is. Talán az isteni szférát látjuk, a kozmoszt, az emberi életen túli világot.

A lenti képtéren tagolt, egymást eltakaró felületekre látunk rá, mintha épületek lennének azok, egy város. Az emberi élet nyomai ezek. Ezen a felületen megjelenik a fény és a sötét örök ellentéte is. A felső kép nem ismeri ezt az ellentétet, ott valószínűleg más törvények uralkodnak. A lenti szerkesztettséget esetleg úgy is értelmezhetjük, hogy az a tudatos, átgondolt, emberi teremtő munkát jelképezi, míg annak a hiányát látni a felső felületen.

Fontos adalék lehet a művel kapcsolatban az, ahogy a művész vall saját szakmájáról. Bak Imre sokszor elmondta már, hogy ő mindig is arra a lehetetlenre vállalkozott, hogy a síkban, a kétdimenziós térben a teret, a háromdimenziós kiterjedést ragadja meg.

A kép alsó felületén ott az emberi tér, míg fölötte a dolgok előtti vagy utáni állapota, ki tudja, amikor sem tér, sem idő nincs még, vagy nincs már.

3. A szélesebb környezet feltárása: művészeti, kulturális, politikai kontextusok, összefüggések / dekódolás + értelemadás

Bak Imre művészete leginkább a geometrikus absztrakcióval jellemezhető. Ez azt is jelenti, hogy a valóság képe ritkán jelenik meg a műveiben közvetlenül. Izgalmas lehet a művet figyelve kinyitni a Bibliát, és Mózes első könyvéhez lapozni, mely a világ keletkezéséről és annak felosztásáról szól. Nagyon szépen együtt lehet olvasni a két művet. A szöveget és a képet. Persze szó sincs illusztrációról.

Továbbá érdemes összevetni a címben foglalt zenei kifejezést a képpel, a képi szerkezettel.

A partita/szvit: különböző tételekből álló hangszeres mű.